

T.C.
ÇEVRE, ŞEHİRCİLİK VE İKLİM DEĞİŞİKLİĞİ BAKANLIĞI
Strateji Geliştirme Başkanlığı

29 Eylül 2022

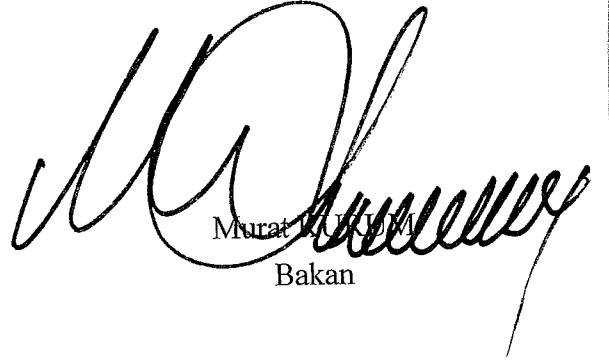
Sayı : 30824082-610- 4680718
Konu : Yazılı Soru Önergeleri

..../..../2022

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Milletvekillerimiz tarafından şahsıma yöneltilen ve ilişik listede TBMM esas numaraları ve konuları belirtilen yazılı soru önergeleri incelenmiş olup, söz konusu önergelerde yer alan hususlara ilişkin cevaplarımız ekte sunulmuştur.

Bilgilerinizi ve gereğini arz ederim.

Murat AKDEMİR
Bakan

EK:

Liste (7 Adet, 7 Sayfa)

Cevap Yazısı (67 Adet, 120 Sayfa)

NİĞDE MİLLETVEKİLİ
SAYIN ÖMER FETHİ GÜRER'İN
TBMM 7/70088 ESAS SAYILI
YAZILI SORU ÖNERGESİNE AİT
SORULAR VE CEVABI

SORULAR

1-Ülke genelinde kamu ve özel maden işletmelerinde günlük, aylık ve yıllık kimyasal kullanımı toplam miktarı ne kadardır? Kimyasal kullanımı sonucu oluşan atıklar için nasıl bir işlem uygulanmaktadır?

2-Bazı tesislerde cevherin işlenmesi sırasında ayrıştırma aşamasında siyanür kullanılırken maden yataklarında cevherin yeryüzüne çıkarılamaması durumunda yerinde siyanür liçi uygulaması da yapıldığı ifade edilmektedir. 2022 yılı itibari ile halen siyanür liçi uygulanan maden alanı mevcut mudur varsa ne oranlarda ve hangi aşamada uygulanmaktadır? Bu bağlamda yaşanan olumsuz bir durum söz konusu mudur?

CEVAP

Düşük tenörlü altının günümüz koşullarında en ekonomik yöntemlerden olan siyanürleme işlemi ülkemizde yığın liç ve tank liçi olarak uygulanmaktadır. Tank liçi prosesinde; mikron seviyesine öğütülen cevher belirli sıcaklıkta tank içinde siyanür ile liç edilir. Proses sonucunda açığa çıkan atıklar kimyasal atık bozundurma ünitesine (INCO) alınarak siyanür kimyasal olarak parçalanır. Bu atıklar nihai bertaraf için Bakanlığımızca Lisans verilmiş maden atığı depolama tesisinde depolanır. Yığın liç prosesinde; kırılmış olan cevher, Bakanlığımızdan lisans alınmış tabanı geçirimsiz bir tabaka ile kaplanan (kil+geomembran) bir alana yığın halinde serilir. Cevher üzerine delikli boru sistemi ile düşük siyanürlü su uygulanır. Siyanürlü su yığın içinden geçirimsiz tabakaya doğru süzülürken cevher içerisindeki altın liç çözeltisi içine alınır. Çözeltiye geçmiş olan altın daha sonra kimyasal işlemlerle ayrılır ve siyanürlü su tekrar yığın üzerine uygulanır. Cevher yığınınındaki altın tükenene kadar bu işlem devam eder. Liç işlemi biten yığın liç alanları ise Maden Atıkları Yönetmeliği kapsamında kapatma işlemi yapılmaktadır. 2022 yılı itibari ile ülkemizde lisanslı 16 tesiste siyanür ile liç uygulaması yapılmaktadır.

Yukarıda da belirtildiği üzere; teknik olarak yığın liç işlemi, cevherin belirli bir boyuta getirilerek siyanürlü su ile yıkanıp yüklü çözeltinin tabandan alınması işlemi olup cevher yeryüzüne çıkarılmadan olduğu yerde siyanürleme işlemi yapılmamaktadır.

ÇED Yönetmeliği'ne tabi faaliyetlerde hazırlanan ÇED Raporu/Proje Tanıtım Dosyalarında, madende kullanılacak kimyasallara ilişkin hesaplamalar yapılmakla birlikte, ÇED Yönetmeliği'ne tabi olmadan işletilen (1993 yılı öncesi veya prosesi itibariyle muafiyet kapsamında olan) projelerin bir kısmında faaliyetler sona ererek sahalar rehabilite edilmiş, bir kısmında ise henüz faaliyete başlanılmamıştır. Ayrıca bazı projelerde proje sahipleri dönem dönem faaliyet göstermemektedir.

Üretim yöntemleri ve miktarları ile ilgili hususlara ilişkin bilgilerin Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanlığı'ndan edinilmesinin uygun olacağı değerlendirilmektedir.